

[Ib Christensen]

ikke mindst er en følge af Sovjetunionens intervention i Afghanistan.

Men jeg synes, der er en farlig sammenkædning i det forslag til dagsorden, som hr. Lasse Budtz på en række partiers vegne har foreslået, og derfor kan vi ikke medvirke til denne dagsordens vedtagelse, men jeg iler med at pointere, at i og med at vi ikke kan stemme for dette dagsordensforslag fra hr. Lasse Budtz, er der ikke dermed tale om fra retsforbundets side at undsige Danmarks medlemskab af NATO. Vi mener blot ikke, at det er relevant i denne sammenhæng at kæde disse to ting sammen.

Vi mener ligeledes, at De europæiske Fællesskaber heller ikke har nogen kompetence på dette område. Det er et klart led i opbygningen af en europæisk union, at EF skal have en fælles udenrigspolitik, et udenrigspolitisk snævert samarbejde eller tale med én stemme, som det hedder, og derfor tager vi skarpt afstand derfra. Det går ud over de forudsætninger, hvorunder Danmark i 1972 vedtog at indtræde i EF, at EF i stigende grad også i denne sag som i andre optræder samlet og med én stemme i den internationale koncert. Det er ud over de forudsætninger, som det danske folk sagde ja til i sin tid, og derfor må vi også tage afstand fra det i denne sammenhæng. Det er heller ikke klogt at gøre det.

Det forslag, man er kommet med fra EF om en neutralisering af Afghanistan, er en udmærket idé, men den største skavank ved ideen er, at den fremsættes netop af EF-landene; et sådant forslag ville formentlig have større chance for at blive accepteret også af Sovjet, hvis det var kommet fra de neutrale lande. Derfor tror jeg ikke, at forslaget, hvorvel det end kan være, er så egnet til at nyde fremme, når det fremsættes fra dette forum. Langt bedre havde det været, hvis den danske regering havde valgt at optræde sammen med de øvrige nordiske lande, med eller uden Finland, men i hvert fald de skandinaviske lande. Så vidt jeg er underrettet, har der ikke været nogen konsultation af betydning mellem de nordiske udenrigsministre, i hvert fald har det nok været på embedsmandsplan. Det er karakteristisk, som det også fremgår af ministerens tale, at dér, hvor konsultationerne har været, dér, hvor den fælles optræden har været, dér, hvor samarbejdet har været, er i NATO og ikke

mindst i De europæiske Fællesskaber, ikke de nordiske lande imellem. Og eftersom det er et EF-anliggende, og eftersom de nordiske lande i De Forenede Nationer har en mulighed for at tale med vægt og vinde tillid, også hos de neutrale lande, hvis opmærksomhed og engagement i denne sag det er livsnødvendigt at fastholde, hvis vi skal gøre noget til gavn for det undertrykte afghanske folk, så meget vigtigere havde det været, om Danmark netop i denne sag havde oprådt i fællesskab med de skandinaviske lande og ikke kørt et EF-løb, om jeg så må sige.

Det bedrøver mig også lidt, at udenrigsministeren taler om sanktioner, som om det var noget, Danmark selv skulle beslutte i samråd med EF og NATO. Nej, sanktioner, hr. minister, er noget, som De Forenede Nationers sikkerhedsråd kan vedtage med bindende pligt over for Danmark; hvis FN's sikkerhedsråd vedtager sanktioner, skal vi rette os efter det, medmindre vi vil bryde FN-pagten.

Nu er det desværre ikke aktuelt, for så vidt som FN's sikkerhedsråd er lammet af et sovjetisk veto, men sagen gik jo til generalforsamlingen, og dér vedtog man en udtalelse, der er krystalklar i sine formuleringer.

Jeg vil gerne have lov til at citere punkt 4 i De Forenede Nationers generalforsamlings vedtagelse om denne sag:

»De Forenede Nationers generalforsamling appellerer for den øjeblikkelige, betingelsesløse og totale tilbagetrækning af de udenlandske tropper fra Afghanistan for derved at sætte Afghanistans folk i stand til at bestemme deres egen skæbne, deres egen form for styre og vælge deres eget sociale og politiske system.«

Der er ingen tvivl; det er krystalklart. Det var måske nok det væsentligste, man kunne få De Forenede Nationers generalforsamling til at vedtage med det totredjedeles flertal, som er nødvendigt, og derfor har man formentlig givet afkald på forsøg på at vedtage nogen henstillinger om sanktioner. Den vurdering er nok korrekt, men eftersom Danmark i andre sammenhænge hylder FN som fredsfaktor, og eftersom det er så livsnødvendigt at fastholde den tredje verdens engagement mod Sovjets undertrykkelse af Afghanistan, bør konsekvensen også være, at man ikke handler egenrådigt: at USA laver handelsboykot, at man tilråder olympisk boykot osv., og at EF diskuterer disse ting. Man ska-